

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 25831/2024
23.01.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Зорана Хацића, чланова већа, у парници тужиоца Центра за социјални рад општине Жабари, кога заступа Општински јавни правобранилац општине Жабари, против тужене АА из ..., чији је пуномоћник Ана Милановић, адвокат из ..., ради регреса трошкова издржавања, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 394/24 од 05.09.2024. године, у седници одржаној 23.01.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 394/24 од 05.09.2024. године тако што се **ОДБИЈА** као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Пожаревцу П2 524/23 од 25.06.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пожаревцу П2 524/23 од 25.06.2024. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да на име доприноса за издржавање своје ћерке ББ из ... плати 10.000,00 динара за период од подношења тужбе 06.10.2021. године до 22.11.2021. године, по престанку породичног смештаја, уплатом на текући рачун буџета Републике Србије, под претњом принудног извршења. Ставом другим изреке, одређено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 394/24 од 05.09.2024. године преиначена је првостепена пресуда тако што је ставом првим изреке одбијен као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавеже тужена да на име доприноса за

издржавање своје ћерке ББ из ... плати 10.000,00 динара за период од подношења тужбе 06.10.2021. године до престанка породичног смештаја 22.11.2021. године уплатом на текући рачун буџета Републике Србије под претњом принудног извршења и ставом другим изреке обавезан тужилац да туженој на име трошкова парничног поступка исплати 166.500,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану одлуку применом члана 408. ЗПП у вези члана 403. став 2. тачка 3. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23), Врховни суд је оценио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, ћерка тужене мал. ББ рођена је ...2005. године, смештена је у хранитељску породицу по решењу тужиоца од 18.11.2016. године, јер је у то време живела у домаћинству одраслог пунолетног лица без надзора мајке. У периоду док се мал. ББ налазила у хранитељској породици, трошкове смештаја је у потпуности сносио буџет Републике Србије (према решењу тужиоца од 18.11.2016. године), с обзиром да тужена није имала материјалних могућности да тада издржава малолетну ћерку. Мал. ББ престало је право на смештај у хранитељској породици закључно са 22.11.2021. године због повратка у домаћинство мајке 21.11.2021. године, у вези са чим је тужилац донео решење под бројем 560.22-919/21 од 23.11.2021. године. Неспорно је да у периоду док се мал. ББ налазила у хранитељској породици није било одлуке тужиоца у односу на тужену на име утврђивања алиментације.

Наиме, тужена је у међувремену, након смрти бившег супруга 2019. године, од новца од добијене заоставштине, заједно са оцем купила кућу у ... за 4.500,00 евра, која се води на оца тужене и наследила је инострану пензију свог бившег супруга, након његове смрти 2-3 месеца. Тужена сада живи у кући у ..., са оцем и бабом и малолетним ћеркама. Отац нема никаква примања већ ради по селу када га неко позове и копа раке на гробљу, а баба прима пољопривредну пензију 4.000,00 динара месечно, немају земљу ни стоку. Малолетна ББ је била смештена у хранитељску породицу када је била седми разред основне школе, а сада живи са мајком и похађа трећи разред Средње ... школе у Тужена поред малолетне ББ има и ћерку малолетну ВВ рођену у ванбрачној заједници коју је тужена напустила, која је сада седми разред основне школе у ... и за коју је тужена примала дечији додатак од 5.000,00 динара до 31.01.2022. године. Није задужена порезом. Према извештају Поштанске штедионице тужена је за период од 01.11.2021. године до 14.12.2021. године примила девизну исплату 12.11.2021. године од 665 CHF, а 10.12.2021. године 678 CHF. Укупне потребе за спорни период малолетне ББ утврђене су на 20.000,00 динара месечно.

Тужилац је након сазнања да су се материјалне могућности тужене промениле, јер је постала корисник иностране пензије, 06.10.2021. године поднео тужбу у овој правној ствари са захтевом да се тужена обавезе да доприноси издржавању мал. ББ, која је тада још увек била корисник права на смештај у хранитељској породици, за период од подношења тужбе у висини од 10.000,00 динара месечно у корист буџета Републике Србије. У току поступка, након што је мал. ББ престало право на смештај у хранитељској породици због повратка у домаћинство мајке, тужилац је определио период утужења од подношења тужбе до престанка права на породични смештај 22.11.2021. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев, уз закључак да је тужена, као сродник који има законску обавезу издржавања корисника, у периоду од подношења тужбе 06.10.2021. године до престанка смештаја 22.11.2021. године, у ком је трошкове смештаја је у потпуности сносио буџет Републике Србије, имала могућност да доприноси издржавању малолетне ББ по 10.000,00 динара месечно, због чега је у обавези на исплату траженог износа према тужиоцу применом члана 72. став. 1., 2., 3., и 4. у вези члана 68. став 1. Закона о социјално заштити и члана 120., 160. и 165. Породичног закона.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев, уз закључак да за обавезивање тужене као сродника који има законску обавезу издржавања и у могућности је да учествује у издржавању корисника према тужиоцу по наведеном основу за спорни период не постоји правни основ, сагласно члану 72. став. 1., 2., 3., и 4. у вези члана 68 став 1 Закона о социјалној заштити. Ово стога јер, по становишту другостепеног суда, одлука тужиоца којом је обавезао тужену на делимично учешће у плаћању услуга није донета а тужилац није доказао да је код надлежног суда покренут поступак ради утврђивања обавезе издржавања детета од стране сродника, нити је доказао да је донета утврђујућа судска одлука у односу на тужену по том основу да би средства остварена на име издржавања од сродника могла бити уплаћена у буџет Републике Србије, па тужилац неосновано потражује од тужене исплату доприноса за издржавање корисника за спорни период.

По оцени Врховног суда одлука другостепеног суда је заснована на погрешној примени материјалног права.

Закон о социјалној заштити у члану 68. став 1. прописује да поступак коришћења услуге из овог закона који обезбеђује Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе, спроводи Центар за социјални рад по службеној дужности или на захтев корисника. Члан 72 истог закона прописује да у зависности од социјално-економског статуса корисника, плаћање услуге из члана 68. став 1. овог закона може бити: 1) у целости из средстава корисника, његовог сродника или трећег лица; 2) уз делимично учешће корисника, његовог сродника, трећег лица или буџета Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе; 3) у целости из буџета Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе (став 1.). Корисник учествује у плаћању услуге из члана 68. став 1. овог закона у складу с критеријумима које

прописује министар надлежан за послове социјалне заштите, надлежни орган аутономне покрајине односно јединице локалне самоуправе (став 2.). Сродник који има законску обавезу издржавања корисника учествује у плаћању услуге из члана 68. став 1. овог закона до износа утврђеног судском одлуком о издржавању корисника, односно до износа утврђеног судским поравнањем закљученим у складу са законом који уређује породичне односе, а највише до пуног износа цене услуге (став 3.). Ако обавеза сродника који има законску обавезу издржавања корисника и који је у могућности да учествује у његовом издржавању није утврђена судском одлуком нити судским поравнањем, корисник услуге из члана 68. став 1. овог закона дужан је да достави доказ да је код надлежног суда покренуо поступак ради утврђивања обавезе издржавања од сродника, и да по окончању тог поступка средства остварена на име издржавања од сродника, а највише до пуног износа цене услуге, уплати у буџет Републике Србије, аутономне покрајине односно јединице локалне самоуправе (став 4.).

Имајући у виду цитиране законске одредбе, следи да сродник који има законску обавезу издржавања корисника учествује у плаћању услуге Центра за социјални рад само уколико је на такво плаћање обавезан судском одлуком или судским поравнањем. Уколико је реч о ситуацији да сродник има законску обавезу издржавања корисника и у могућности је да учествује у његовом издржавању, а његова обавеза према Центру за социјални рад није утврђена судском одлуком нити судским поравнањем, правни пут за остварење такве правне заштите је покретање судског поступка за захтевом за утврђивање обавезе на исплату према сроднику по том основу. По окончању судског поступка средства остварена на име издржавања од сродника, а највише до пуног износа цене услуге, уплаћују се у буџет Републике Србије, аутономне покрајине односно јединице локалне самоуправе.

У конкретном случају, и по оцени Врховног суда, реч је о ситуацији да је тужена као сродник који је имао законску обавезу издржавања корисника – тада малолетног детета, била у могућности је да у периоду од подношења тужбе до престанка права на породични смештај учествује у плаћању услуге Центра за социјални рад у траженом износу, с тим да таква обавеза тужене према Центру за социјални рад није утврђена судском одлуком (члан 72 став 4. Закона о социјаној заштити). Како је трошкове смештаја корисника у утуженом периоду у потпуности сносио буџет Републике Србије и како је првостепени суд према утврђеним околностима и применом критеријума прописаних чланом 160. и 165. у вези члана 120. Породичног закона правилно закључио да је тужена за боравак малолетне ћерке у хранитељској породици у утуженом периоду била у могућности да доприноси издржавању по 10.000,00 месечно, то су и по оцени Врховног суда испуњени услови прописани чланом 72. став. 1., 2., 3., и 4. у вези члана 68. став 1. Закона о социјално заштити за обавезивање тужене на исплату тужиоцу траженог новчаног износа месечно за период од подношења тужбе до престанка права на породични смештај ћерке тужене, у корист буџета Републике Србије.

Из наведених разлога, применом члана 416. став .1 ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**